

**Міністерство освіти і науки України
Національна академія педагогічних наук України
Асоціація університетів України
Одеська обласна державна адміністрація
Одеська міська рада
Одеський обласний інститут удосконалення вчителів
Освітньо-культурний центр «Інститут Конфуція»**

**ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО**

МАТЕРІАЛИ

ІІІ МІЖНАРОДНОГО КОНГРЕСУ

**«ГЛОБАЛЬНІ ВИКЛИКИ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ
В УНІВЕРСИТЕТСЬКОМУ ПРОСТОРІ»**

18-21 травня 2017 року

Місце проведення:

**Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського
(м. Одеса, вул. Старопортофранківська, 26)**

**Одеса
2017**

Ця гра-вправа спрямована на те, аби діти «включили» свою уяву, пам'ять, мислення, добираючи ті місця, де можуть мешкати тваринки. Відповіді учнів можуть бути різними і, водночас, усі вони вважаються правильними. При виконанні цієї вправи вчителю важливо заохочувати маленьких школярів до творчості та підбору різних слів, що розширюватиме активний словник дітей, сприятиме формуванню креативного мислення учнів молодшого шкільного віку.

Game «Make the word» «Складіть слово»

Make the word according to instruction. (Утворіть слово за інструкцією.)

Letter after B (C)

The first letter of an alphabet (A)

Letter before S (R)

Letter after S (T)

Letter after N (O)

Letter before P (O)

Letter after M (N)

Cartoon

Game «Draw» («Намалюй»)

Draw symbols to following words. (Намалюй символи до наступних слів)

Money – Trip –

Love – Family –

Song – Happiness –

Game «What can it be?» («Що це може бути»)

Завдання: із набору слів здогадатися, що це.

Trees, benches, cars, people – street. (Дерева, лавки, машини, люди – вулиця).

Tables, pens, teacher, children – school. (Столи, ручки, вчитель, учні – школа).

Game «Imagine yourself» («Уяви себе»)

При виконанні цієї вправи вчитель пропонує учням уявити себе на місці певного предмета: маленької рибки, великої хмари, вовка, білочки, горішка і т.ін. Учні «перевтілюються» в образ і мають дати відповіді на такі запитання:

Who / What are you afraid of? (Кого / Чого ти боїшся?)

Who is your friend? (Хто твій друг?)

What do you like doing? (Що ти любиш робити?)

What do you like eating? (Що ти любиш їсти?)

Резюмуючи вищевикладене наголосимо, що, використовуючи на уроках іноземної мови такі вправи, учні не лише отримують велике задоволення від самого процесу навчання та від його результатів, але й залучаються в процес креативного мислення, самостійно добуваючи знання, висувуючи оригінальні ідеї, вчать формулювати власні думки і відноситися з повагою до думки інших, використовувати отримані знання й уміння в нових ситуаціях повсякденного життя.

Література

1. Скалич Любов Йосипівна. Діагностика та формування творчого математичного мислення молодших школярів : дис... канд. психол. наук: 19.00.07 / Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. – К., 2007. – 184 арк. – Бібліогр.: арк. 161-175.

2. Полікарпова Ю.О. Інноваційні педагогічні технології у викладанні іноземних мов студентам магістратури. – Електронний ресурс. – Режим доступу: <http://www.academia.edu/1613464/>; Фомина Т.Н. Инновационные технологии в преподавании иностранных языков в неязыковом ВУЗе / Т.Н. Фомина, Т.Г. Зеленова // Ярославский педагогический вестник. – 2003. – № 1 (34). – С. 36-42.

ОСОБЛИВОСТІ ЗМІСТУ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ У ВНЗ США

Чичук А. П.

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького, Україна

Проблема змісту навчання займає центральне місце у підготовці педагога, зокрема початкової школи. Вона являє собою предмет уваги з боку Ради Карнегі з питань вищої освіти, професійних асоціацій, викладачів-практиків коледжів та університетів, педагогів-теоретиків, що прогнозують склад змісту навчання та вивчають характер його взаємодії з усіма компонентами навчально-виховного процесу [4, с. 15]. У розв'язанні цієї проблеми особливу роль американські педагоги відводять розкриттю поняття «курикулум» [4, с. 15-16].

Упродовж всієї історії розвитку педагогічної думки США увагу американських педагогів приваблювали питання курикулуму. Однак систематичне дослідження його побудови відбувалося у

XX столітті, вченими Дж. Бічамп (G.A. Beauchamp) [1], Д. Уілер (D.K. Wheeler) [3], Ф. Боббіт (F. Bobbitt) [2] та ін.

Зміст освіти для одержання фаху вчителя, зокрема початкової школи у США відрізняється різноманіттям. Але якщо програма факультету відповідає всім вимогам, що пред'являються штатом директивними матеріалами та стандартами освіти, штат дає право цьому навчальному закладу видавати своїм випускникам дипломи, які дають право на роботу вчителем у цьому штаті. Кожні п'ять років навчальні заклади перевіряються інспекторами (переглядаються успіхи випускників факультету, відповідність навчального плану стандартам освіти штату). У США існує ряд угод між штатами, згідно яких один штат визнає дипломи, видані іншим штатом [5, с. 77-78].

На кожному педагогічному факультеті університету існує кілька відділень, а отже, й кілька програм. До речі, на кожному відділенні їх також декілька, відповідно до програм діють навчальні плани, орієнтовані на підготовку вчителів, зокрема початкової школи різного рівня. Зокрема, навчальний план, спрямований на підготовку бакалавра значно відрізняється від навчального плану, за яким навчається студент, націлений на досягнення ступеня доктора [5, с. 79].

Розглянемо, які дисципліни викладаються у ВНЗ при підготовці вчителя початкової школи.

Кількість дисциплін психолого-педагогічної спрямованості значне, які групуються в блоки (до 10). У зв'язку із значним обсягом інформації в курсах, на відділах діє система вибіркового відвідування занять та система елективних курсів. Взагалі, психолого-педагогічні дисципліни поділені на 4 блоки: теоретичний, в процесі проходження якого студенти опановують курс педагогічної психології, пов'язаний з розвитком і навчанням студентів, а також курс основи освіти, яким включає філософію, соціологію, політику. Курс з оцінювання, тестування та статистики інколи входить до складу курсу педагогічної психології [5, с. 80]. В межах психолого-педагогічної підготовки студенти слухають лекції із шкільного права, на яких розглядаються випадки жорсткого поводження з учнями, юридичні вимоги до вчителя тощо; вивчають курси з мультикультурної освіти, де дізнаються як стимулювати пізнавальну активність у дітей з бідних сімей.

Взагалі у США, за даними Н. Малкової [5], у професійній підготовці вчителя у США психологія являє собою провідну дисципліну. Психологічний цикл включає:

- Загальну психологію, яка відображає методи психологічних досліджень, психічні процеси та властивості особистості;
- Вікову психологію, яка значну увагу приділяє вивченню вікових особливостей дитини й підлітка, враховуючи кризові фази розвитку;
- Педагогічну психологію, яка значну увагу приділяє різним видам тестів та оцінюванню інтелекту учнів, а також організації педагогічної практики [5, с. 82].

Крім теоретичного блоку, до психолого-педагогічних дисциплін входять практичний блок. Який на педагогічних факультетах при підготовці вчителя початкових класів представлений:

- методикою читання;
- методикою математики;
- методикою природознавства;
- методикою суспільствознавства тощо [5, с. 81].

До психолого-педагогічних дисциплін належить практика в школі та дослідницький блок [5, с. 80].

Отже, до психологічного циклу навчальних дисциплін належать 4 блоки: теоретичний, практичний (методичний), дослідницький та практика в школі.

У самому центрі освіти лежить програма «Куррікулум та навчання» (Curriculum and Instruction), в якій обговорюються питання одержання освіти групи населення, яка раніше не мала можливості її одержати; планування уроку й розділу; стандарти й контроль; використання технологій – фундаментальні проблеми змісту освіти й навчання [5, с. 82].

У США освіта вивчається одразу багатьма науками: філософією освіти, когнітивною психологією, психопедагогікою, соціологією освіти тощо. Замість терміна «педагогіка» використовують поняття «науки про освіту» (Educational Studies). Не зустрічається і термін «дидактика» в англійській літературі, відсутня самостійна наукова дисципліна педагогіка [5, с. 4]. Значна увага представниками педагогічної психології зверталась на вивчення здібностей та досягнень учнів, на соціальні аспекти й мотиви навчання, але безпосередньою структурою розумової діяльності учнів у класі не займалися, як зазначає Н. Малкова [5, с. 33].

Слід зазначити, що психологізм превалує в більшості підходів у сфері освіти у США. У США практично відсутня педагогічна наука і педагоги США турбуються про недостатність педагогічної підготовки майбутніх учителів, зокрема початкової школи. Компенсувати відсутність педагогічної науки вдається за допомогою курсу «Foundations or Social Foundations». Це поєднаний курс філософії, соціології, антропології освіти та історії педагогіки, який звичайно вивчається на рівні бакалавра початкової школи. Для магістрів та докторів ці предмети викладаються кожний окремо [16, с. 84].

Для визначення змісту навчання американські педагоги застосовують морфологічний та функціональний підходи. Морфологічний підхід відображає ієрархію навчального матеріалу, що представлена в навчальних дисциплінах і розкриває порядок викладання навчального матеріалу в процесі навчання. Функціональний підхід сприяє врахуванню об'єктів вивчення (предметних знань, прийомів мислення, цінностей) у процесі навчальної діяльності студентів [4, с. 87].

Як видно із зазначеного, для обґрунтування процесу відбору змісту навчання для вищих педагогічних навчальних закладів США приділяється значна увага: застосовують певні підходи (морфологічний та функціональний). У США практично відсутня педагогічна наука і педагоги США турбуються про недостатність педагогічної підготовки майбутніх учителів, зокрема початкової школи.

Література

1. Beauchamp G.A. Curriculum Theory. Itasca, Illinois, 1981. – 221 p.
2. Bobbitt F. The Curriculum of Modern Education. New York, 1941. – 419 p.
3. Wheelar D.K. Curriculum Process. London: Landon Univ. Press, Led, 1967. – 320 p.
4. Лизунова Ніна Михайлівна. Теорія і практика отборасодержанияобучения в высшейшколе США. – Дисс. ... канд. пед. наук. – Москва, 1990. – 190 с.
5. Малкова Наталія Вячеславівна. Теоретико-методологические аспекты обоснования содержания педагогической подготовки будущих учителей в США: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01. – Владимир, 2008. – 192 с.

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО АКТИВІЗАЦІЇ РОЗУМОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ НА УРОКАХ МАТЕМАТИКИ

Шевчук І. В., Шкуренко О. В.

Уманський педагогічний університет імені Павла Тичини, Україна

Одним з важливих завдань сучасної школи залишається активізація розумової діяльності учнів початкових класів на уроках, в тому числі і на уроках математики. Ця проблема пов'язана із зосередженням уваги вчителів початкової школи на нерозкритих можливостях навчального матеріалу; на організації роботи учнів так, щоб кожна дитина була задіяна в активну діяльність, тобто стала центральною фігурою уроку.

Грунтовно ця проблема розглядається в працях В.І.Загв'язінського, І.А.Зязюна, О.В.Попової, С.О.Сисоєвої, В.О.Сластьоніна та ін. Активізація учнів на уроці, вважають вони, створюється не лише вихованням допитливості, розв'язуванням нестандартних задач але і готовністю сприйняти новий матеріал в усій її глибині. У теорії навчання доведено і підтверджено практикою, що процес засвоєння звичайного нового матеріалу, а також вправ тренувального характеру може розвивати активність учнів, якщо в його основі лежить методично продумана система завдань.

Аналіз відвіданих уроків переконує нас в тому, що вчителі початкової школи не завжди творчо, вдумливо підходять до вивчення навчального матеріалу. Можна спостерігати виконання одноманітних завдань, або завдань, опрацювання яких зводиться до механічного перенесення знань з однієї ситуації в іншу, а це, в свою чергу, викликає в учнів байдуже ставлення до предмета, знижує інтерес, скоує ініціативу, робить учня « пасивним споживачем». У цьому процесі відсутнє головне – самостійні роздуми над навчальним матеріалом, розвиток пошукової діяльності учнів.

Зупинимось на окремих моментах уроку математики.

Так, при вивченні теми «Табличні випадки множення і ділення» вчителі, як правило, обмежуються складанням таблиці множення (ділення) і на основі практичних вправ намагаються довести вивчення цього матеріалу до автоматизму. На протязі всіх уроків, присвячених вивченню табличних випадків множення (ділення), спостерігається одноманітна робота. В даний момент доцільно включати завдання з елементами дослідження, які будуть активізувати розумову діяльність учнів. Наприклад, таблиця множення 3. Після її складання слід звернути увагу на такі аспекти:

1. Яка закономірність спостерігається в добутках? (Кожний наступний добуток збільшується на 3).
2. При множенні числа 3 на парне число отримуємо парне і навпаки.
3. Сума одиниць і десятків добутку ділиться на 3. (Наприклад, $3 \times 4 = 12$, $1 + 2 = 3$, $3 : 3$)

На завершення таблиці множення числа 3 доцільно запропонувати учням математичний диктант:

1. Запишіть в порядку зростання добутки, що отримали при множенні 3 (3, 6, 9, 12, 15, 18, 21, 24, 27, 30).